

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut
Reo Posterior De Confessario Ut Judice**

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Actus externi castitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

referre: magis etiam, speciatim à postrema Confessione instituta numerum lapsuum recensere.

X. Interim tamen dum præcipuo conatu cum uno particulari vitio quis pugnat, cetera non sunt negligenda, sed universalis horror habendus, adeo ut si quod eorum se cum aliquo periculo peccandi erigat, statim quasi contrito capite reprimatur.

Hæc est praxis examinis particularis, cum directè vitium aliquid eradicare, imperfectionemque tollere conamur, adhibitâ solummodo curâ, ne committatur.

35. Ceterum non est necesse, ut vitium semper hoc modo directè impugnetur: sed potest (& verò utilissimè sæpe id fit) indirectè oppugnari, exercendo nimirum actum virtutis contrariæ: v. g. ad pellendum ex animo certum superbiæ modum potest quis pro examinis materia assumere certum humilitatis gradum, & ejus aliquos actus exercere: imò absolutè sine actuali relatione ad vitium extirpandum, potest quis rectissimè certæ cujusdam virtutis exercitium assumere, adhibito examine particulari: quod sanè fieri non potest, nisi simul vitium contrarium expellatur.

36. Ut autem hoc rectè & cum fructu fiat, expedit, ut virtus in plures partes, & actus dividatur, ita ut sensim ab uno ad alium fiat progressio: non enim animus simul in omnes ferri debet (hoc enim confusionem pareret) sed in unum determinatum, & particularem: & ubi in uno profecerit, tum demum ad alium progredi poterit.

37. Virtutis verò cujuslibet actus pro nostro instituto non incongruè dividuntur in externos, & internos. Ubi cum scriptoribus rerum spiritualium actus externos voco non tantum illos, quæ à potentiis externis perficiuntur, sed etiam, qui transeunt aliquo modo in potentiam ab intellectu & voluntate distinctam (etiam alioqui, si more Philosophorum loquamur, interni sint) Internos verò illos, qui perficiuntur, & immanent in solo intellectu & voluntate.

Ut res hæc magis pateat, uno alterove exemplo eam declarare lubet. Si quis virtutem castitatis pro materia examinis particularis assumere cogitet, is certos hujus virtutis actus externos cognoscere debet: modum etiam seu formam exercendi actus internos, ex quibus certum numerum determinabit, quot videlicet internos, quot externos exercere velit. Quapropter

Actus externi castitatis.

38. Hi distingui & determinari possunt. I. Circumspectum cautumque esse in visu, nec res, nec personas, ex quarum intuitu castitas periclitari possit, aspiciendo. II. Nec loqui, nec audire verba, ad hanc materiam pertinentia, quæ possint sensum aut cogitationes irritare aut movere. III. Nec manus quidem, nec aliam honestam corporis partem ullius puellæ vel adolescentis contingere, nec similes tactus talibus permittere. IV. Habere se decenter & honestè in omnibus, non inspiciendo, nudando, tangendo ullam, etiam proprii corporis partem absque necessitate, vel justâ causâ. V. Per-

Personas, erga quas quis sentit peculiarem amoris affectum, in sensu fundatum, dextrè relinquere, & cautè cum illis conversari. VI. Ex desiderio castitatis corpus abstinentiâ, flagello, cilicio, vel aliis asperitatibus domare. VII. Ipsas etiam remotas cogitationes non admittere, multa celeritate ac diligentia eas statim in capite conterendo: quod rectissimè facillimèque fit avertendo mentem ad alia; vel, si fieri potest, etiam sensus externos occupando lectione libri, colloquio, oratione, numeratione rerum obviarum v.g. rotularum in fenestra. VIII. De persona amata & periculosa nullam penitus, ne honestam quidem cogitationem admittere, ita ut, si fieri possit, etiam memoria illius demum deleatur. IX. Nullum actuum externorum, qui castitati opponuntur, admittere. X. Ne quid ex incauta ignorantia contra castitatem admittatur, sufficientem hujus virtutem & vitii oppositi cognitionem quærere: in quo tamen ipso magnâ opus est cautelâ & circumspèctione, ne videlicet quisquam addicat, quæ meliùs ignoraret.

Actus interni castitatis.

39. Possunt isti hâc vel simili formâ elici, sive sola mente, sive mente simul & voce. I. Purissime, & amore toto dignissimè DEUS, constituo ab omni delectatione prohibita, speciatim hâc N. abstinerè propter te. II. Castissime Fili castissimæ Virginis, da mihi, casto corpore & anima tibi servire: quod opto & oro per immaculatæ Matris tuæ merita & intercessionem. III. Amabilissime JESU, pango fædus cum oculis meis, quòd rerum corporearum decorem non sim in-

R. P. Stoz Trib. Pænit.

tuturus; pango fædus cum manibus meis, quòd me vel alium non sim indecenter tacturus &c. IV. Suavissime decor animæ meæ, propono firmissimè amore tuî, me ex rebus corporeis nec tactu, nec auditu, nec visu, nec alio modo (quoad meâ fragilitas feret) ullam delectationem percipiturum, tuâ adjutus gratiâ. V. Moriar potius Domine, quàm ut quidquam inhonestum contra puritatem admittam &c. VI. Per sanctam virginitatem & immaculatam conceptionem tuam, ô purissima Virgo, emunda cor meum, & carnem meam: In nomine Patris †, & Filii, † & Spiritûs sancti †, Amen.

Quodsi quis pro materia Examinis particularis elegerit Humilitatem, eam in suos actus tum externos, tum internos sic distinguat.

Actus externi Humilitatis.

40. I. Nihil loqui, quod redundet in propriam laudem, neque se, neque suos jactare. II. aliquem suorum defectuum in medium proferre, & sua vilipendere. III. Non ostendere ullam excusationem, nec in alios culpam transferre. IV. In functionibus externis, quantum in se est, abjectiores amplecti: item in congressibus locum honoratiorem aliis deferre; iis in omnibus cedere, & cum illis tanquam cum Superioribus agere. V. Cum quis contemnitur, nullum impatientiæ aut displicentiæ signum verbo factôve ostendere. VI. Nihil facere ob respectus humanos, sed omnia purè & sincerè propter DEUM.

Actus interni Humilitatis.

41. I. Seipsum agnoscere, & cogitare,

Uu